

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра слов'янської філології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
ПОСЛІДОВНИЙ ТА СИНХРОННИЙ ПЕРЕКЛАД

підготовки магістра

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

освітньо-професійна програма Мова та література (польська). Переклад

Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни «ПОСЛІДОВНИЙ ТА СИНХРОННИЙ ПЕРЕКЛАД» підготовки магістра, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова та література (польська). Переклад» (на базі диплому бакалавра)

Розробник: Сухарева Світлана Володимирівна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри іноземних мов та перекладу

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри

протокол № 2 від 15 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Оляндер Л. К.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія освітньо-професійна програма <i>Мова та література (польська)</i> . <i>Переклад підготовки магістра</i>	вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання 2020–2021
		Семестр 3
ІНДЗ: немає		Лекції 22 год.
		Практичні (семінарські) 12 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 78 год.
		Консультації 8 год.
	Форма контролю: 3 семестр – залік	
Мова навчання	польська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Сухарева Світлана Володимирівна**

Науковий ступінь: **доктор філологічних наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **професор кафедри іноземних мов та перекладу**

Контактна інформація: **+38097 761 40 53,**

Sukhareva.Svitlana@eenu.edu.ua

Дні занять: **<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>**

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Силабус навчальної дисципліни «Послідовний та синхронний переклад» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «035 Філологія» за освітньою програмою «Мова та література (польська). Переклад».

Предметом курсу є усні переклади синхронного та послідовного характеру з польської мови на українську та з української мови на польську, їхні лексичні, синтаксичні, стилістичні та граматичні особливості, знання яких дає можливість формувати лінгвістичну компетенцію полоністів-перекладачів.

Реалізація зазначених завдань здійснюється на основі тісних міжпредметних зв'язків з фаховими дисциплінами, а саме: «Польська мова», «Техніка перекладу», «Перекладацька практика».

Програма навчальної дисципліни складається із двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Види усного перекладу.

Змістовий модуль 2. Особливості послідовного і синхронного перекладу.

2. Пререквізити/Постреквізити

Навчальна дисципліна «Послідовний та синхронний переклад» опирається на систему компетенцій, здобутих на заняттях з таких дисциплін, як «Польська мова», «Літературно-художній переклад», «Діловий переклад», «Науковий переклад», «Усний переклад», «Вступ до перекладознавства», «Синтаксис української мови», «Стилістика української мови», «Фонетика і лексикологія української мови», «Практикум української мови» освітнього рівня бакалавр та на шкільний курс рідної мови, який використовується для зіставлення польської мови з українською.

Програма курсу передбачає продовження вивчення видів усного перекладу в межах дисципліни «Техніка перекладу», «Українське перекладознавство», «Дидактика польської мови як іноземної».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Основною метою навчального курсу для студентів другого курсу магістратури є забезпечення розвитку та вдосконалення вмінь та навичок послідовного і синхронного перекладу з польської на українську та з української на польську мови; формування у студентів комунікативної, лінгвістичної і соціокультурної компетенції спеціалістів-перекладачів; позитивного ставлення до оволодіння як польською мовою, так і культурою польськомовного світу; формування у студентів вміння міжособистісного спілкування, у тому числі й ділового, необхідних для повноцінної діяльності як у професійному, так і в суспільному середовищі.

Завдання курсу «Послідовний та синхронний переклад» передбачає:

- ознайомлення з характерними рисами послідовного і синхронного перекладу, творчими проблемами перекладу і можливими шляхами їх усунення, зі специфікою перекладів із споріднених мов, способами перекладу певних лексичних, фразеологічних одиниць, граматичних конструкцій польської мови;
- формування вмінь та навичок аналізу українських та польських перекладів усного характеру;
- засвоєння методики виконання завдань-перекладів;
- аналіз типових помилок у процесі синхронного і послідовного видів перекладу.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2: Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3: Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- ЗК-4:** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК-5:** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК-6:** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК-8:** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-9:** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК-10:** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК-12:** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності (ФК):

- ФК-4:** Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ФК-6:** Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК-7:** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК-8:** Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- ФК-9:** Здатність застосовувати на практиці здобуті філологічні знання та перекладацькі уміння в умовах різних видів академічної мобільності.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН-1:** Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- ПРН-2:** Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- ПРН-3:** Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- ПРН-4:** Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- ПРН-5:** Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ПРН-6:** Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- ПРН-11:** Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- ПРН-12:** Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- ПРН-14:** Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН-16: Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН-17: Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі мовознавства та перекладознавства.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Види усного перекладу						
Тема 1. Основні поняття теорії усного перекладу.	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 2. Основні риси і функції послідовного перекладу.	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 3. Основні риси і функції синхронного перекладу.	9	2		6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 4. Метод перекладацького нашіптування.	10	2	1	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 5. Методи здійснення послідовного перекладу.	11	2	2	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 6. Методи здійснення синхронного перекладу.	11	2	2	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Модульна контрольна робота	1		1			МКР/10
Разом за модулем 1	62	12	6	40	4	50
Змістовий модуль 2. Особливості послідовного і синхронного перекладу						
Тема 7. Професійна етика перекладача.	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 8. Вірогідність і якість перекладеної інформації.	10	2	1	6	1	ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 9. Роль наголосу та інтонації в процесі перекладацької діяльності.	10	2	1	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 10. Компетенція, необхідна для синхронного перекладу.	10	2	1	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 11. Відтворення змісту під час послідовного перекладу.	10	2	1	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2

Тема 12. Роль дихання в постановці голосу перекладача.	7		1	6		ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Модульна контрольна робота	1		1			МКР/10
Разом за модулем 2	58	10	6	38	4	50
Всього годин / Балів	120	22	12	78	8	100

*Форма контролю: Т – тести, ТР – тренінг, ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, ПКР – підсумкова контрольна робота, ДС – дискусія, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студента у 3 семестрі включає:

- підготовку до практичних занять: виконання усних і письмових завдань, опрацювання основного й додаткового лексичного та граматичного матеріалу;
- систематизацію вивченого матеріалу для написання модульних контрольних робіт, перекладів, підсумкових тестів, аналітичних записок та есе;
- аудіювання і виконання завдань до прослуханих текстів;
- окрім названих аспектів, студент ознайомлюється з такими темами у межах відповідних змістових модулів:

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Швидкість реакції перекладача та розвиток пам'яті	6
2.	Конструкція перекладеного усного тексту	6
3.	Основна і другорядна інформація у перекладі	6
4.	Доконференційна підготовка перекладача	6
5.	Поняття пізнавального слухання, розвиток вміння активно слухати	6
6.	Моделі і типологія пам'яті	6
7.	Нотування інформації як допоміжний засіб послідовного перекладу	6
8.	Структура вихідного і перекладеного текстів	6
9.	Розвиток уваги професійного перекладача під час усного перекладу	6
10.	Розвиток вміння трансформації змісту під час послідовного перекладу	6
11.	Трансформація змісту під час синхронного перекладу	6

12.	Типові помилки під час послідовного перекладу	6
13.	Типові помилки під час синхронного перекладу	6
	Разом	78

IV. Політика оцінювання

Навчальний процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням](#) про поточне і підсумкове оцінювання знань студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Принципи академічної доброчесності визначаються [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються в онлайн-форматі чи в письмовій формі. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин. Студент допускається до перескладання іспиту чи заліку за умов скликання екзаменаційної комісії.

V. Підсумковий контроль

Формою контролю є залік.

Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт. Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література

Основна література:

1. Сухарєва С. У сучасній польсько-українській майстерні художнього перекладу: волинський досвід // Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи. Том 8. Луцьк : «Вежа-Друк», 2018. 73 с. С. 43–46.
2. Сухарєва С. Польськомовні перекладацькі трансформації прози XVII ст.: канон та авторська індивідуалізація // ЗНТШ. Т. 272 (CCLXXII): Праці Філологічної секції. Львів : НТШ, 2019. 661 с. С. 515–525.
3. Сухарєва С., Цьолик Н., Бай О. Внутрішньотекстові трансформації в українських перекладах поезії Данила Братковського // Logos. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends. Vol.3. Oxford, 2020. pp. 118–122.

Додаткова література:

4. Баранова С. В. Спецрозділи перекладу: Конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2012. 86 с.
5. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
6. Рибалко І. В., Ткач Л. М. Особливості перекладу наукових текстів: Навч. посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2013. 52 с.
7. Сухарєва С. Польськомовна перекладна проза барокового періоду // Мовні універсалії у міжкультурній комунікації: матеріали VIII Міжнародного науково-практичного семінару (Луцьк, 23 березня 2018 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 208 с. С. 168–172.
8. Сухарєва С. Українські переклади поезії Йоана Павла II // Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. Т. 7. С. 42–44.
9. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
10. Фоміна Л. Методичні вказівки щодо практичних занять з навчальної дисципліни «Особливості перекладу художніх творів». Д.: ДВНЗ «НГУ», 2015. 109 с.
11. Dydaktyka tłumaczenia ustnego / Pod red. Agnieszki Chmiel, Przemysława Janikowskiego. Katowice : Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych, 2015. 416 s.
12. Florczak J. Tłumaczenia symultaniczne i konsekwentne: teoria i praktyka. Warszawa: C. H. Beck, 2013. 278 s.
13. Hejwowski H. Iluzja przekładu. Przekładoznawstwo w ujęciu konstruktywnym. Katowice: Wyd-wo naukowe „Śląsk”, 2015. 440 s.
14. Kozłowska Z. O przekładzie tekstu naukowego (na materiale tekstów językoznawczych). Warszawa: Wyd-wa Uniwersytetu Warszawskiego, 2007. 220 s.
15. Makarczyk-Schuster E., Schuster K. Tłumacz i tłumaczenie. Kilka nienaukowych uwag o osobie i sposobie pracy tłumacza literackiego. Tematy i konteksty. 2012. Nr 12. S. 399–211.
16. Mała encyklopedia przekładoznawstwa / Red. U. Dąbmska-Prokop. Częstochowa, 2000.
17. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego (z dnia 25 listopada 2004 roku) // Dziennik Ustaw Nr 273, poz. 2702.